

«СІМНАДЦЯТЬ МИТЄВОСТЕЙ» «ПРОМЕНЯ ПРОСВІТИ...»

Від дня виходу в світ першого числа нашої газети «Промінь Просвіти» (16 серпня 2006 року) пролетіло-промайнуло вже 17 років! – Ніби сімнадцять миттєвостей, так все швидко відбулося... Але перешкоди були неабиякі, а тому в таке її досить довге існування не віриться, хоч таке й сталося... Хочеться в цю коротеньку передовицю й відібрані рядки для дайджесту (3-6 сторінки) вмістити багато важливого з того, що було зроблено-написано за цей час. Та хоча б малесеньку децимлю з того всього вмістити!..

У зросійщеному Кривому Розі нашу газету, створену за ініціативою (включно з її назвою) народного депутата України першого скликання Миколи Коробка, влада ніколи, не любила. Чому так? Бо газета була і залишається: по-перше – україномовною, по-друге – незалежною, по-третє – позапартійно орієнтованою (представляє частину українського громадянського суспільства), по-четверте – добровільною, по-п'яте – самостійною, бо виходила за підтримки самої організації (насамперед – Миколи Коробка) і за підтримки представників української діаспори в США (останнім часом – Олексія Коновала і Василя Стана через Фондацію імені Івана Багряного) і по-шосте – дисидентською то відношенню до місцевої влади, оскільки багато-багато разів відверто на своїх сторінках заявляла про незгоду з її тими чи іншими діями або рішеннями (крім, звичайно, воєнного часу, який зобов'язує враховувати ці нові реалії).

У 2017-му, внаслідок рейдерських атак на організацію, ми змушені були перереєструвати газету в «Промінь Просвіти Є» (назва – за пропозицією полковника Петра Лисенка) як газету громадської організації «Криворізьке міське правозахисне товариство».

В дайджесті ми зупинились на матеріалах газети до 2019-го року включно, бо з другої половини 2020-го вона друком уже не виходила, а були надруковані лише копії окремих чисел, зверстаних і викладених в інтернет-просторі (переважно в повноколірному вигляді). Для бажаних дізнатися більше про нашу команду і про газету радимо зайти на сайт організації, а також – на групу «ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ» у Фейсбукі.

Окремо треба підкреслити, що дуже значну площу газети було присвячено подіям та ініціативам, які відбувалися в рамках співпраці з нашими польськими друзями під час роботи Партнерства «ВідріС» (Відродження річки Саксагань): з кінця 2012-го року і з початку 2013-го й далі...

А з того часу, коли розпочалося широкомасштабне вторгнення російських фашистів на землі України, газета дещо перебудувала свою роботу, звертаючи тепер увагу читачів переважно на події, пов'язані з цим лихом. Так, з березня 2022-го року вона виходить під шапкою «УКРАЇНА У ПРОВАЛІ ВІЙНИ ПІД УБИВЧИМ НЕБОМ», а пізніше – «УКРАЇНА КРОКУЄ ДО ПЕРЕМОГИ ПІД УБИВЧИМ НЕБОМ». Протягом останнього часу – це всуціль здвоєні випуски чисел щомісяця. Ці випуски можна знайти теж на сайті нашої громадської організації.

Микола КОРОБКО: ініціативи й досягнення

Запроваджуючи цю нову рубрику, ми будемо публікувати під нею як матеріали самого Миколи Коробка, народного депутата України першого скликання, лідера нашої команди правозахисників, в яких розповідається про його ініціативи й досягнення та ініціативи й досягнення разом із його колегами, а також – спогади людей, які працювали з ним і були свідками його визначних перемог та починань у правозахисній та природоохоронній діяльності.

Звертаємо увагу наших читачів на те, що в них насамперед буде

йти мова про ті періоди роботи Миколи Івановича, коли він був одним із засновників відродженої в Кривому Розі просвітницької організації імені Тараса Шевченка, одним із засновників всеукраїнської організації «Спілка офіцерів України», головою всеукраїнської екологічної асоціації «Зелений світ» і головою ним створеної громадської організації «Криворізьке міське правозахисне товариство», якою він керував до останнього дня свого життя: 30 березня 2021 року.

Ми добре усвідомлюємо, що гинуть і гинуть люди у розв'язаній

російськими фашистами проти українського народу війні і що з дня у день мужньо тримають фронт наші герої-оборонці, про яких мають знати наші читачі. Але одночасно ми також усвідомлюємо, що якомога більше українців мають також знати і пам'ятати про внесок творців Української незалежної держави і лідерів українського громадянського суспільства, одним із яких був Микола Іванович Коробко. Бо без їхньої діяльності не було б сьогодні що захищати.

Перший матеріал читайте в цьому випуску газети на 7-й сторінці.

Генерал Річард Берронс в 2013-2016 роках очолював Об'єднане командування (зараз – Стратегічне командування) Збройних сил Великої Британії. Також брав участь в миротворчих місіях в Афганістані, Косово та Іраці. В інтерв'ю кореспондентці ВВС Україна Ірені Таранюк відставний офіцер висловив свою думку щодо української армії та її контрнаступу.

Як Україні перемогти Росію. Британський генерал назвав ВВС три сценарії закінчення війни

На думку британського генерала, політика Заходу була «провальною» стосовно того, що Україна після вторгнення РФ в Криму в 2014 році не отримала достатньо зброї, щоб запобігти повномасштабній агресії північного сусіда. «Захід надавав військову допомогу із затримкою», – заявляє Берронс. Однак, з лютого 2022 року Захід почав діяти «рішуче і швидко», використовуючи свої запаси зброї і боєприпасів для української армії...

«Українські збройні сили показали себе в обороні просто фантастично», – каже генерал Берронс. «Вони здивували багатьох – навіть в Україні. Але успіхи першого етапу війни були значною мірою обумовлені системними провалами і некомпетентністю російських збройних сил, які були набагато більші, але зовсім не кращі. А зараз ми на іншому етапі, коли вже Україна має ініціативу на полі бою»...

Влада Росії не готова зараз припинити війну, впевнений генерал Берронс. «Вони витратили багато ресурсів, віддали багато життів своїх молодих солдатів, однак чогось та й навчилися». Це видно, по-перше, з того, як вони – практично «хрестоматійно» побудували оборонні лінії – вздовж лінії фронту протяжністю понад тисячу кілометрів. Також російська артилерія навчилася не бути, як

раніше, стаціонарною ціллю для далекобійних високоточних ударів ЗСУ. Кремль також мобілізував оборонну промисловість. «Відтак, перед Росією як ворогом України постала дилема: або стиснувши зуби, триматися за якомога більшу частину захопленої України, а паралельно – відновлювати сили для майбутнього наступу».

Генерал Берронс бачить три альтернативні варіанти завершення російсько-української війни. Вирішувати, яким шляхом піти, буде український народ, зауважує він. Перший варіант – це відмова України від подальшої боротьби... Інший шлях – це зупинити бойові дії зараз. Оголосити не перемир'я, а тимчасове припинення вогню, визнаючи, що немає військового способу для рішучої перемоги на полі бою. Третій шлях полягає в низці кроків, головний із яких – зняти з України тиск чітких графіків. Тобто не вимагати від неї досягти швидкого результату на полі бою, погрожуючи припинити західну підтримку... А тим часом необхідно буде розбудовувати військову міць України із західною підтримкою, щоб вона здобула переконливу перемогу на полі бою наступного року або через рік.

22 серпня 2023 року (У скороченому вигляді. Повністю – за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cp61765zglro>)

АТАКИ З НЕБА З МЕТОЮ ЗНИЩИТИ УКРАЇНУ І УКРАЇНЦІВ

З початком цього річної осені настає вже 555-й день широкомасштабного вторгнення російських фашистів на українську землю. Мета їхня – знищити Українську державу і українців або зробити рабами. На цій сторінці – всього кілька моментів їхніх атак з неба на Кривий Ріг і ще на одне місто, а також матеріал про дії влади після тих кількох атак.

Миргород і Кривий Ріг. Що відомо про загиблих і руйнування після нічного ракетного удару Росії

Вночі Росія завдала ракетного удару по Полтавщині та по Кривому Рогу. Відомо про руйнування та щонайменше двох загиблих. Повітряні сили заявили про збиття чотирьох ракет із шести запущених.

Вночі також біля Москви збивали безпілотники. Знову на деякий час закривали московські аеропорти Внуково і Домодедово.

Миргород і Кривий Ріг

Керівник Полтавщини Дмитро Лунін повідомив про нічний удар по регіону. Там є влучання в промисловий об'єкт - повністю зруйнований виробничий цех. Люди працювали в нічну зміну. Двоє людей загинули, а двоє доставлені в лікарню з незначними ушкодженнями. Тривають пошукові роботи та розбір завалів, під якими можуть бути ще щонайменше кілька працівників.

Голова офісу президента Андрій Єрмак зранку уточнив, що росіяни завдали ракетного удару по селищу Гоголеве біля Миргорода. Унаслідок вибуху виникло загоряння приміщення олійниці.

Також вранці російська армія застосувала тактичну авіацію з південного напрямку і вдарила ракетами по Кривому Рогу. Зруйновані два дачні будинки, а ще 5 - понівечені. Влада каже, що минулося без загиблих та постраждалих. Повітряні сили повідомили, що росіяни завдали удару ракетами морського та повітряного базування. Чотири крилаті ракети «Калібр» випустили з фрегата з акваторії Чорного моря поблизу Феодосії. Також застосовані дві керовані авіаційні ракети Х-59 з двох літаків Су-34, які росіяни спрямували у напрямку Кривого Рогу з повітряного простору окупованої Херсонщини.

У ПС стверджують, що збили чотири ракети з шести - дві крилаті ракети «Калібр» та дві керовані авіаційні ракети Х-59. При цьому керівник Дніпропетровщини Сергій Лисак написав, що всі збиті ракети саме на півдні.

Сайт «BBC NEWS Україна»,
28 серпня 2023 року

<https://www.bbc.com/ukrainian/news-66632741>

Окупанти завдали ракетного удару по Кривому Рогу, пошкоджено десятки будинків: є постраждалі

На світанку 22 серпня війська країни-агресора Росії завдали ракетного удару по Кривому Рогу на Дніпропетровщині. Там пролунав гучний вибух, відомо про одного постраждалого, пошкодження десятків будинків і лінії електропередачі. Про це повідомив голова Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак, публікуючи кадри наслідків ворожої атаки. Перед прильотом у Повітряних силах попереджали про ракетну небезпеку для всього регіону. «Вибух у Кривому Розі пролунав на світанку. Ворог завдав ракетного удару. Попередньо, постраждала одна людина. Чоловіку надали допомогу, лікуватиметься амбулаторно», – написав чиновник. За його словами, руйнування отримали близько 20 приватних житлових будинків. Також у місті пошкоджено лінію електропередачі.

Видання «Суспільне» інформує, що внаслідок ворожої атаки кілька лікарень Кривого Рогу перейшли на генератори.

Проте електропостачання там оперативно відновили. «Здійснюється перезапуск електрики водопровідної системи, яка також перейшла на генератори. Наразі у місті частково знеструмлено кілька вулиць та ліній електро-транспорту», – розповів керівник Ради оборони Кривого Рогу Олександр Вілкул. Зауважимо, що близько 05:30 по всій Дніпропетровській області оголосили повітряну тривогу. Паралельно в Повітряних силах повідомили, що для регіону існує ракетна небезпека. Опісля у Кривому Розі пролунав вибух. Деякі моніторингові канали заявили, що йдеться про ворожий приліт. «У деяких районах зникло світло», – вказували в повідомленні. Після 06:00 тривогу на Дніпропетровщині скасували, проте вона залишалася актуальною для Криворізької територіальної громади.

Марина ЛІСНІЧУК

<https://war.obozrevatel.com/ukr/u-krivomu-rozi-programiv-vibuh-u-deyahih-rajonah-zniklo-svitlo.htm>

«Люди бачать тіла рідних». Що відбувається у Кривому Розі після ракетного удару росіян по багатоповерхівці – розповідь з місця події

У результаті чергової терористичної атаки росіян у Кривому Розі зруйнована багатоповерхівка, серед жертв діти, десятки людей отримали поранення, про ситуацію у місті та допомогу постраждалим Radio NV розповіла Ольга Єгорова, журналістка krivbass.city.

Російські окупанти зранку в понеділок, 31 липня, завдали ракетного удару по Кривому Рогу. Влучили у багатоповерхівку та заклад освіти. Є загиблі та десятки потерпілих, серед яких – діти.

Як повідомили у Міністерстві внутрішніх справ, на місці атаки працюють всі необхідні служби. Станом на 17:37 відомо, що загинули шестеро людей. Серед загиблих – 10-річна дівчинка. Вона разом із мамою, яка теж загинула, жила на восьмому поверсі дому, в який вранці прилетіла російська ракета.

ЩО ВІДБУВАЛОСЯ У КРИВОМУ РОЗІ?

Сьогодні зранку близько 9 години у нас у місті пролунав вибух, один і потім згодом другий. Нам стало відомо, що це були ракети, Іскандери, це за попередньою інформацією, вони влучили в житлові будинки. Поруч немає жодної військової техніки і взагалі будівель військових. Один із будинків – це дев'ятиповерхівка. Тут наразі розбирають завали і відомо вже про 43 людей, які постраждали, серед них є діти. І, на жаль, вже є офіційна інформація, що є четверо загиблих. На наших очах два тіла винесли, серед них є, на жаль, дитина, який 10 років.

За офіційною інформацією від міністра внутрішніх справ Ігоря Клименка, будинок не підлягає відновленню. Також у нас працює поруч із цією будівлею штаб допомоги постраждалим, де їм надають усю необхідну допомогу. У

них приймають заявки на те, аби їм допомогли фінансово, як за міський кошт, так і за державний. Є представники Нашої візи, вони допомагають оформлювати заявки в Дії. Також надають будівельні матеріали і працюють психологи.

РЕАКЦІЯ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ ТА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ

Є штаб, звертаються люди, загалом атмосфера тут не дуже, тому що багато людей – саме мешканці цього будинку. Навіть були люди, які бачили як виносять тіла їх родичів, тому тут дуже все напружено. Допомагають психологи, допомагають будівельними матеріалами і в взагалі з людьми спілкуються і рятувальники, і поліція, комунальники, всі працюють на місцях.

Щодо допомоги, оформлюють заявки тут, біля штабу, аби потім отримати з міського бюджету кошти на відновлення своєї будівлі. Вся місцева влада на місці, вони слідкують за перебігом подій і надають, щойно є змога, якусь інформацію. Це поки все, що є. Тут окрім поліції, рятувальників є ще волонтери, які також допомагають із тим, що розбирають завали. Але місцевих мешканців сюди не пускають, бо тут усе-таки небезпечно. Стоїть поліція і просить обходити стороною саме це місце. Але тут є волонтери, які допомагають і водою, і їжею, і розбором завалів. Єдине, що нам сказали: за попередньою інформацією, це були Іскандери. Більше нам нічого не повідомили.

1 серпня 2023 року

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/kriviy-rig-raketniy-udar-31-lipnya-zhertvi-poraneni-situaciya-zaraz-i-reakciya-vladi-novini-ukrajini-50342920.html>

З бюджету Дніпропетровщини виділять 35 млн. грн. на допомогу постраждалим від ракетних ударів у Кривому Розі

З обласного бюджету Дніпропетровщини виділять 35 млн грн на допомогу жителям Кривого Рогу, постраждалим від ракетних ударів армії РФ. Про це повідомив голова обласної ради Микола Лукашук. За його даними, гроші, спрямовані до бюджету Кривого Рогу як субвенція підуть на допомогу людям, які постраждали від ракетних ударів по Центрально-Міському району, що стався 31 липня, та по центру міста, що стався 22 серпня. Раніше з обласного бюджету виділили субвенцію у розмірі 15 млн грн для людей, чий будинок по вулиці Героїв АТО у Кривому Розі також понівечено ракетою.

СКІЛЬКИ ВИПЛАЧЕНО З МІСЬКОГО БЮДЖЕТУ

Раніше стало відомо, що в Кривому Розі від початку повномасштабної війни з міського бюджету виплатили майже 44 млн грн матеріальної допомоги мешканцям пошкоджених або зруйнованих квартир та приватних будинків. Так, після удару 13 червня по житловому сектору на вулиці Героїв АТО за 639 зверненнями про пошкоджене майно виплатили 14,5 млн грн. Зокрема, мешканці п'ятих квартир першого та другого під'їздів п'ятиповерхівки отримали 3,4 млн грн на придбання нового житла. А в Центрально-Міському районі, який потерпів від ракетного удару 31 липня, виплатили матеріальну допомогу 525 мешканцям на загальну суму 12 млн грн.

ЩО ВІДОМО ПРО РАКЕТНИЙ УДАР ПО КРИВОМУ РОГУ 13 ЧЕРВНЯ 2023 РОКУ

У ніч на 13 червня війська РФ завдали масованого ракетного удару по Кривому Рогу. Влучили у п'ятиповерхівку, підприємства та склади. Загинули 12 людей. 38 людей травмовано. Внаслідок ракетного обстрілу Кривого Рогу пошкоджено склад з водою, яку збирали на допомогу Херсонщині. Там працювали близько 25 цивільних людей. Воду, яку там зберігали, розвозили по всій країні, зокрема на Херсонщину для потерпілих через руйнування Каховської ГЕС.

ЩО ВІДОМО ПРО РАКЕТНИЙ УДАР ПО КРИВОМУ РОГУ 31 ЛИПНЯ 2023 РОКУ

31 липня армія РФ вдарила ракетами по Кривому Рогу. Влучили по багатоповерхівці та навчальному закладу. Було шестеро загиблих, серед яких 10-річна дитина. Ще понад 70 людей – поранені.

ЩО ВІДОМО ПРО РАКЕТНИЙ УДАР ПО КРИВОМУ РОГУ 22 СЕРПНЯ 2023 РОКУ

Вранці 22 серпня армія РФ вдарила ракетою по Кривому Рогу. Поранений чоловік, пошкоджені приватні будинки та лінія електропередачі.

Юлія ПІДГОЛА, 25 серпня 2023 року
<https://suspijne.media/558803-z-budzetu-dnipropetrovsini-vidilat-35-mln-grn-na-dopomogu-postrazdalim-vid-raketnih-udariv-u-krivomu-rozi/>

“Сімнадцять миттєвостей” Променя Просвіти...

НАШЕ СВЯТО — ЗІ СЛІЗЬМИ НА ОЧАК

Довга-довга погано заасфальтована дорога. З вибоїнами. Місцями поросла траву. Подекуди — з купами будівельного сміття. Подекуди — густо засіяна не-систематизованою макулатурою у вигляді плакатів і транспарантів зі ще недавно привабливими гаслами, яку спочатку використали на парадах та представницьких форумах, а потім — у відхожих місцях. І саме цю дорогу пропонують називати нашим шляхом у ніби майбутнє...

Таке ось враження обортає душу від нашого, оголошеного історичним, сьогоднішнього. Більше того, на цій дорозі в цілком невідоме завтра прямують одна за одною дві представницькі колони. Перша, галаслива і п'яна, — під переможний і заворожливий для неї ритм «Мурки», а друга — під похоронний марш. А всі інші — це ми з вами, наші шановні читачі, які хотіли б вільно жити і щиро радіти рідній своєму серцю країні... То чи можна нас, таких різних (за структурою історичної пам'яті — українців, радянських людей і великодержавних шовіністів), — об'єднати? Можна. Але — тільки в тому разі, коли кожен з нас шукаємо відповіді на свої тривожні запитання не в тій неодноразово використаній макулатурі з часто суцільною брехнею, а саме в своєму серці, яке Бог дав для того, щоб творити добро...

(3 першої передовиці, число 1 за серпень 2006 року)

Щоб Україна була нездоланною

... Багато учасникам нинішнього ювілейного з'їзду вперше стало відомо про те, як у часи виокремлення українських збройних сил із загальносоюзного стану групою офіцерів-членів СОУ (Олександр Скіпальський, Григорій Омельченко та інші), що служили в спеціальних підрозділах, були зірвані плани незаконної передачі 80 бойових літаків і вивезення військового майна майже на 1 млрд. карбованців для Росії.

Завдяки пильності й рішучості працівників СОУ зазнали невдачі плани антиукраїнських сил зірвати проведення Всеукраїнського референдуму з питання набуття незалежності України. А по завершенню 2го з'їзду СОУ, що відбувся в листопаді 1991 року, його делегати (так само, як і міністр оборони України Костянтин Морозов), відбули до військових частин, щоб прийняти присягу на вірність народу України від одномільйонного військового угруповання, що було дислоковане на території України...

Микола КОРОБКО, учасник 1-го з'їзду СОУ, народний депутат України 1-го скликання., число 2 за вересень 2006 року
На знімку: Микола Коробко, відзначений нагородою «Хрест заслуги».

Від імені «лично оскорблених», або Як прокуратура з міськрадою судилася

Покращання вашого життя вже сьогодні! Ви ще не забули цю передвиборну обіцянку? Мабуть, що ні. А почалося це «покращання» (в тому числі, в нашому місті) з надання російської мови статусу офіційної. Незважаючи на протести політичних партій та громадських організацій, міськрада таке рішення ухвалила. Далі пішло підвищення плати за електроенергію, вартості проїзду на електротранспорті, водо- та теплопостачання, а далі... Але з цим все ясно. Повернімося тепер до теми, винесеної в заголовок.

В газеті «Кривий Ріг вечірній» від 30 серпня цього

року під заголовком «Прокуратура пытається судитися с горсоветом по языку» автор (Олександр АНІЩЕНКО) розповідає про черговий етап недолугих дій владних інституцій, спрямованих на захист українського законодавства. Про те, що відбувалося в Дзержинському суді 28 серпня, де міська прокуратура позивалася до міської ради, про зрозумілі та незрозумілі дії суду й прокуратури, про те, що «...прокурорам і судьям не хочеться участувати в ненадежном деле...» та «...наживать врагов по пусткам». В результаті суддя Наталя ДЕРКАЧ була змушена перенести слухання справи через відсутність у представника прокуратури (позивача в справі) доручення від Міністру. (Без такого доручення позивач (!) не має права представляти інтереси держави в суді)...

Володимир НАЛУЖНИЙ, число, 3 за вересень 2006 року.

Про нас прочитали в Америці

Як це не дивно, але більше українців дізналося про вихід перших шести чисел газети «Промінь Просвіти» не в Кривому Розі чи області, а за кордоном України, передусім — у Сполучених Штатах Америки. Це тому, що редактор газети української діаспори «Свобода» Ірена ЯРОСЕВИЧ відгукнулася на запит від нашої редколегії й надрукувала коротку інформацію про нас та наші прагнення знати, як живеться українцям у США. З'явилася ця інформація з адресою «Променя Просвіти» і на інтернет-сайті «Свободи». Причому 46-те число цієї газети від 17 листопада 2006 року надіслало в Україну поштою, і за три дні, якраз напередодні річниці Майдану, Дня Свободи, газета була у нас в редакції. За це ми глибоко вдячні нашим колегам...».

Число 8 за грудень 2006 року

ЧИТАЧ — ГАЗЕТА: СПІЛКУВАННЯ

РЕДАКЦІЯ часопису отримує листи й бандеролі не тільки з Кривого Рогу чи регіону. Але й з інших міст України та з-за кордону, в тому числі — зі США. В цьому числі ми вирішили дати цілу сторінку з добіркою матеріалів, які прийшли з-за кордону та з Івано-Франківської області. Причиною для їхньої появи у нас стала публікація двох наших матеріалів про часопис «Промінь Просвіти» в газеті української діаспори в США «Свобода».

Тож пропонуємо вашій увазі реакцію на вміщені там наші запитання: «Як живеться українцям в США?» і «Як ви оцінюєте події Помаранчевої революції в Україні в листопаді-грудні 2004-го року?».

У відповідь на це до редакції надійшла бандероль з книгою української письменниці Ніни БАЙ «Українка, збережена Господом», з газетами «Свобода» і з листом від колишньої криворіжанки Федори ВІТРЯЧЕНКО (нині — ЄФІМЕНКО), лист із США від Йосипа ПЕТЛЮВАНОВА (одна за одною) — дві бандеролі з книгами від їх автора, Романи Затварської, лауреата всеукраїнської премії імені М. КОТЛЯРЕВСЬКОГО, члена Національної Спілки театральних діячів України, яка працює нині в Івано-Франківську...

(Зі вступного матеріалу до сторінки «Читач — газета: спілкування», число 1 за січень 2007 року).

Уроки української.

Художник

Григорій Іванович СИНЦЯ

27 лютого 1992 року Григорію Синиці було присуджено Державну премію імені Тараса ШЕВЧЕНКА «за відродження колористичної школи монументального живопису і твори останніх років». Вже після отримання Шевченківської премії в 1992 році дещо схаменулася місцева влада.

Ще б пак! Такий художник і на той час — єдиний Шевченківський лауреат в місті! Була створена комісія в міськвиконкомі, яка розробила заходи з відповідальними особами. Заходи так заходи — то, звісно, добре, але... Як розробити заходи щодо пробудження людського сумління? І, слава Богу, така сім'я (яка навіть і зараз не любить афішувати своє піклування про художника в останні роки його життя) була. Це Олекса Іванович і Ніна Данилівна КУЦЕВОЛИ. Ми вже зараз розуміємо (після декількох непротокольних розмов), що на Олексу Івановича Григорій Іванович звернув увагу через те, що відчував у ньому ту людину, яка багато чого розуміє...».

Олександр ЧИЖИКОВ, число 1 за січень 2008 року

Драма районного масштабу. Або «Зона ночі» в Україні?

У Верхньодніпровську ще 15 років тому просвітяни встановили пам'ятний знак під спорудження пам'ятника Тарасу ШЕВЧЕНКУ. Там проводяться заходи у Шевченківські свята і на День Соборності. І вже два рази у їх проведенні беруть участь заступники голови райдержадміністрації...

І хіба не прикро, що у 18-тисячному місті з майже 60-тисячним населенням району, де працюють більше тисячі працівників освіти й культури, на 17-му році державної незалежності на захід збирається 33 чоловіки, причому 10 із них — це школярі та ще й під наглядом 5-ти педагогів, які безпідставно називають себе просвітянами? Я цим учням подарував кожному по примірнику часопису «Промінь Просвіти» з надією на те, що вони його передплатять і виростуть у свідомих, грамотних у відстоюванні своєї позиції патріотів України.

Не просто прикро, а справді гірко на душі від того, що у нас поняття «просвіта» і «освіта» дуже близькі, але «Літературну Україну», «Слово Просвіти» і «Промінь Просвіти» передплатують лише 40 чоловік...

Михайло СИМОНЕНКО.

м. Верхньодніпровськ., число 6 за березень 2008 року.

А ВСЕ-ТАКИ ВІДБУЛОСЯ!

Попри провокації

(З точки зору головуючого)

...Наші мужність і врівноваженість взяли гору, хоча сам п. ДОВГАЛЬ неодноразово пробував спровокувати бійку, але поведінка Петра ЛИСЕНКА, Володимира ЗБИШКА та представників козацтва, які були запрошені на збори, заслуговує на повагу. Не дивлячись на провокації. ВОНИ продемонстрували, що є справді ЛЮДИ І ПАТРІОТИ, які мають людську честь і гідність. Далі збори проходили у робочому режимі, просвітяни заслухали звіт голови об'єднання, ревізійної комісії, обговорили питання подальшої роботи. Було обрано керівництво об'єднання у особі голови Миколи КОРОБКА, Рада об'єднання, секретаріат, ревізійна комісія...

Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, кореспондент часопису «Промінь Просвіти»; головуючий на звітно-виборних зборах, число 3 за лютий 2009 року.

Корупція за ширмою

таємниці слідства

...Звичайно (як частина народу) міліція страждає на ті ж хвороби, які підточують підвалини нашого суспільства. Передусім — це руйнування, деградація моралі і заміщення її такою собі бізнес-етикою «бабло переможе зло». Тож в результаті служіння Батьківщині в лавах МВС розглядається як різновид деякої підприємницької діяльності, при якій на шкоду інтересам переважної більшості владних повноважень конвертуються в певні матеріальні блага. Вивільнені від моральних пут бізнесмени можуть спокійно і відправити за ґрати невинного, і звільнити від відповідальності негідника.

А за ширмою таємниці слідства часто-густо в лабіринтах слідчих кабінетів переховується банальна корупція, і якраз вона, корупція, проявляється в діяльності міліції Дніпропетровської області в багатьох «показниках» сприяння й заволодіння чужим майном, «кришування» грального бізнесу й незаконного обігу металолону, «сприяння» земельним аферам, знищення бізнесу у відповідь на відмову давати хабар, навмисне затягування розгляду кримінальних справ (пов'язаних із квартирними та земельними аферами), незаконне затримання й катування...

Галина КУЧЕРЕНКО, голова Дніпропетровської обласної громадської організації «Народний контроль», співголова громадської ради при ГУ УМВС Дніпропетровської області. Виступ на громадських слуханнях у Києві «Про дотримання прав людини в діяльності МВС», число 20 за жовтень 2009 року.

НАТО, ЄС чи позаблоковість?

Тому-то дії згаданих на початку цих роздумів різних політичних угруповань у Криму в якості таких собі захисників «рускоязычного населення» неможна вважати якимись незначними за своєю впливом. — Бо в Криму є флот Росії! Якби ж Україна була членом ЄС і членом НАТО, то чи були б вони тоді такими наполегливими і настійливими? — Відповідь, гадаю, зрозуміла. Ось чому нам треба покласти край нескінченним розмовам про позаблоковість. Захист потрібен, і треба цієї можливістю скористатися. Така моя думка.

Микола ЛИТВИН,

м. Дніпродзержинськ. член міської організації ВУТ «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, число 23 за грудень 2009 року.

“Сімнадцять миттєвостей”

”Променя просвіти...”

ЄВРОПА: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Про Румунію від гір до підземелля

Сьогодні для людини з грошима в кишені поїхати за кордон – справа не із особливо важких і витратних. Більше того, як відомо, там, за кордоном, працюють мільйони українців, заробляючи собі на прожиття. Але на сторінках нашого часопису в цьому числі і надалі під зазначеною рубрикою «Європа: український контекст» наші гості вестимуть розповідь про те закордонне життя під особливим ракурсом: з точки зору українця, який те життя намагається збагнути, порівнюючи із повсякденними вітчизняними реаліями. Або - зі здивуванням українця-першовідкривача.

Автор розповіді про свою поїздку до Румунії у цьому числі – Олександр КОЗЛЕНКО, педагог із багаторічним досвідом, краєзнавець і журналіст, нині - керівник відділу Широкивської районної газети «Вісник». Він повернувся із тижневої подорожі зовсім недавно, 30 грудня минулого року. Причому як сама поїздка, так і проживання в чотирирозмашковому (а в наших реаліях – чотиризірковому) готелі дісталися йому у вигляді призу за перемому у творчому конкурсі, присвяченому 15-річчю Української редакції Всесвітньої служби Радіо Румунія (BCPP)...

Олена МАКОВІЙ,
число 2 за січень 2010 року.

«ТОВ «Просвіта», або Кава-брейк на святі української мови

Оголошення в «Домашній газеті» обіцяло свято під назвою «Українська мова - душа мого народу», і всі бажаючі приєднатися до нього запрошувалися в суботу 20 лютого до Криворізького транспортно-металургійного ліцею, що по Корнійчука, 27. Очікувалося прибуття «...відомих письменників, вчених-мовників... з Києва і Дніпропетровська». В програмі обіцялося «...толерантне і зважене обговорення мовного питання в Кривбасі...» Як було не піти на таке свято. І ми з колегою вирішили піти...

... Виступили всі, хто дуже хотів... розказати про себе та свою справу чи проблеми. Не знайшлося часу тільки для виступу Ганни ВІНЯР, доцента Криворізького держуніверситету, людини найбільш компетентної в питанні, якому було присвячені збори (чи все ж таки свято?). А намагання журналістки Людмили ЗУБКО все ж таки привернути увагу до проблем державної мови в Кривому Розі раптом привело депутата міськради Юрія РОМАНЕНКА у, м'яко кажучи, збуджений стан. Тож після кількох хвилин нервової жестикуляції, нікому не зрозумілих претензій як до виступаючої так і до всіх присутніх, та незважаючи на умовляння організаторів заходу, шановний депутат покинув залу, пообіцявши більше не приходити. До речі, пан РОМАНЕНКО теж брав активну участь в згаданих рейдерських захопленнях як обласної так і криворізької «Просвіти», не будучи навіть формально членом організації...

Володимир НАЛУЖНИЙ,
число 4 за лютий 2010 року

Про автопробіг до 300-річчя Української

Конституції Пилипа ОРЛИКА

Поїздка через всю Україну зі сходу на захід!.. Про таке можна було тільки мріяти. Але мрія таки здійснилася, і сталося це зовсім недавно: протягом 11-ти днів, починаючи з 9 вересня. Ідея ж її організації виникла у керівника полтавської асоціації «Громадянське суспільство» Володимира СТЕПАНЮКА, а спонсором подорожі

виступив президент всеукраїнського благодійного фонду «Україна – свята родина» Іван МАТІЄШИН. Тому й не дивно, що автопробіг «Україна у нас єдина» у складі із одинадцяти учасників розпочався саме з Полтави, від музею-садиби видатного українського письменника Івана КОТЛЯРЕВСЬКОГО, а сам захід був присвячений 300-річчю Української Конституції Пилипа ОРЛИКА. Вік учасників становив від 24-х до 70-ти років, тут були і журналісти, і музиканти, були і лікар, і муляр, а також - представники інших професій, що активно працювали в громадських організаціях. Кривий Ріг і нашу «Просвіту» я представляла одна...

Романія СОБЧАК,
число 20 за жовтень 2010 року

«Я є ще живий свідок ШТУЧНОГО ГОЛОДУ»

(Відкритий лист Федори ВІТРЯЧЕНКО - народилася 1920 року в селі П'ятихатки Устимівського району Кіровоградської області - «Президенту Української Держави Віктору ЯНУКОВИЧУ»)

...І після суду мою маму випустили, таткові дали півтора року тюрми, а охоронцям – по два. І Ви гадаєте, що після того суду людям роздали те почорніле, мов сажу, зерно? Ні і ще раз ні!... Десь забрали й вивезли. Куди? – Невідомо. Це я свідчу, Федора ВІТРЯЧЕНКО.

Сам Господь знає, що це є правдиве зізнання, яке ще й досі є записаним у моєму серці. Пригадала незабутню печаль...

Чому я пишу до Вас, шановний пане Президенте? Бо я прочитала в газеті «Свобода», що Ви підтримуєте Володимира ПУТИНА, котрий каже, що в Україні не було 1932-1933 року голоду-геноциду. Ні, я стверджую, що в ті роки був голод-геноцид! Буду сподіватися, що написане зачепить Ваше серце, і Ви станете в обороні мільйонів мертвих і ще живих. – Як це роблю я, Федора Ів. ВІТРЯЧЕНКО-ЄФІМЕНКО.

Але я - не тільки про вище згадану Трагедію, а й з надією на те, що Ви будете оборонцем Вашого, мого Українського Народу, мови нашої. Вірю в Богом благословенну Державу, Президентом якої Ви маєте бути, а значить – Оборонцем та Виконавцем волі Господа! Для цього ж і обирають Президента.

Число 5 за березень 2011 року

Над «ТЕРЕТОРИЕЙ» (над Кривим Рогом) літав Чорний Ворон з Холодного Яру ЧАСТИНА ДРУГА

Продовжуючи виклад думок Василя ШКЛЯРА (автора роману «Залишенець. Чорний Ворон», за що письменник став лауреатом Шевченківської премії) під час зустрічі з криворіжцями, яка відбулася 12 травня, зазначу, що ще й сьогодні (хоч уже фактично місяць минуло з тих пір) мені здається, що над нашим містом і досі витає дух Чорного Ворона, який закликає всіх моїх земляків випрямити спину і з надією і вірою в кращі часи подивитися в наше спільне майбутнє. Однак все одно (хоч і зняли з металевого паркану на площі Визволення ту листівку-оголошення із безграмотним написом, де було зазначено, що «ТЕРЕТОРИЯ НАХОДИТСЯ ПОД ОХРАНОЮ»), Кривий Ріг, на жаль, і досі залишається фактично «ТЕРЕТОРИЕЙ», де все українське – майже і підпілля чи у підсвідомості українських громадян. Навколо ж затіято-вперто шумить-каламутить російсько-суржикова реальність. Та будемо сподіватися, що недовго ще вона блатуватиме над нашими душами, а

тому повернімося в 12 травня, коли Василь ШКЛЯР у залі міського театру драми та музичної комедії імені Тараса ШЕВЧЕНКА відповідав на запитання криворіжців...

Сергій ЗІНЧЕНКО, число 11 за червень 2011 року (опублікований повністю в числах з 10-го по 14-те включно)

Григорій ГУСЕЙНОВ: «Не любити Україну, не відчувати її – значить бути грішником»

... Вас нещодавно обрали секретарем Національної спілки письменників України. Чим зараз живе ця організація і що Ви бачите в перспективі її діяльності?

Вона нині переглядає роботу попередніх керівників Спілки, вивчає ситуацію. При цьому треба враховувати, що (як і в більшості організацій творчих) це – літні люди. А тому нам потрібно подбати, як їм допомогти: і матеріально, і ліками, і так далі. У цивілізованих країнах світу ці питання взагалі-то вирішені і там такі визнані митці мають якийсь статус національний. А у нас цього ще немає. Тому найперше завдання – це подбати про старших. А також ми мусимо думати про молоде покоління. З-поміж іншого в цьому напрямку – видання нових книжок, допомога в тому, аби ці книжки якомога ширше пішли в маси й інші такі питання...

Бесіду вела Олена МАКОВІЙ,
число 24 за грудень 2011 року.

Пам'ятними місцями визвольних змагань у Львові і на Львівщині

У КОЗАКІВ Інгульської паланки війська Запорозького низового, Спілки офіцерів України м. Кривого Рогу, Криворізького міського об'єднання всеукраїнського Товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка склалася традиція в кінці квітня вшанувати пам'яті січових стрільців, які відстояли свою землю в 1915 році в боях з російськими військами на горі Маківка.

27 квітня цього року криворізька делегація приїхала до міста Львова. В перший день ввечері відвідали картинну галерею в палаці Потоцьких міста Львова. Викликає повагу, як відбувалося вшанування пам'яті січових стрільців на горі Маківка. Організацією вшанування пам'яті займалась Львівська обласна рада. Якщо усвідомити цей факт, то для Кривого Рогу це рівносильно тому, що обласна і міська рада організували б вшанування пам'яті Костя ПЕСТУШКА родом із села Ганнівки, що почав національне повстання в Кривому Розі в травні 1920 року...

1.05.2012, м. Львів – м. Кривий Ріг. Олександр ЧИЖИКОВ, Романія СОБЧАК, число 9 за травень 2012 року.

Як порятувати річку Саксагань

Не є таємницею той факт, що річка Саксагань, загнана свого часу в трубу-тунель, приречена на повільну загибель. А наближають її події на зразок тих, що відбулися наприкінці серпня цього року, коли річка буквально зупинилася.

Природно, що рясні дощі зумовлюють значне забруднення річки змитою землею, піском та сміттям. Усе це неодмінно осідає у найвужчій ділянці річки – в тунелі. Так було і в серпні, коли річка зупинилася, а рівень води в ній піднявся до 90 сантиметрів. Понад

місяць Саксагань боролася за життя. Нарешті, вода промила утворений затвор у трубі-тунелі й опустилася до звичайного рівня. Але ніхто не знає, після якого чергового забруднення річка зупиниться знову. Тож питання, як рятувати Саксагань, залишається насущним...

Валерій ДЕРКАЧ,
інженер-металург, м. Кривий Ріг,
число 21 за листопад 2012 року.

Її приспали добрі люди, патріоти...

...Чим же викликане таке відхрещування організатора перевороту від своїх заслуг у цій справі? Адже у своєму листі на адресу МОВЧАНА свою «діяльність» він висвітлює дещо інакше, про що свідчать наступні недружні з правдою зізнання: «Сам же, усвідомлюючи необхідність порятунку товариства, вже тоді «тихою сапою» почав створювати у Дніпропетровську первинні осередки, яких дотепер не було взагалі... Нашими неабиякими зусиллями створено потужну міську організацію в Дніпропетровську, обрано 62 делегатів на конференцію обласну. При цьому згідно статуту створено первинні осередки у семи з восьми районів Дніпропетровська, проведено конференції районні – усі протоколи на підтвердження цього, де комар носа не підточить, ми надали вищезгадуваній контрольно-ревізійній інспекції Центрального правління «Просвіти»... Наступним етапом було проведення конференції обласної. Для цього я відвідав усі регіональні організації, де «Просвіта» хоча б у якомусь вигляді існує».

Ось про таку бурхливу «діяльність», підтримувану контрольно-ревізійною інспекцією Центрального правління «Просвіти», і про яку лише ходили чутки серед просвітянського загалу, за рік до перевороту доповідає МОВЧАНУ особа, яка, за її словами, до організації скликання конференції («конференції» 2008 року) відношення не має.

«Скромність ДОВГАЛЯ щодо заслуг в організації «конференції» пояснюється просто: на суді з'ясувалося, що у ДОВГАЛЯ немає не лише протоколів якихось осередків, але й у списках так званої обласної конференції зазначені делегати, померлі ще до її проведення, і люди, які навіть наміру не мали брати в ній участь...»

Микола КОРОБКО, один із засновників Криворізького міського об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, число 18 за вересень 2013 року.

«Промінь Просвіти» не зламати!

На прийдешній 2014 рік наш часопис не включений до каталогу видань, що за передплатою розповсюджуються через поштові відділення. Причина полягає в тому, що поштове відомство ставить вимогу про надання нами, видавцями, виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців із зазначенням прізвища керівника органу, що є засновником видання.

Як можна бачити із вихідних даних газети, фактичним видавцем її є Криворізьке міське об'єднання Всеукраїнського Товариства «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, керівником і одним із її засновників якого є п. Микола КОРОБКО. Однак в результаті змови між прес-секретарем Дніпропетровської організації партії «ВО «Батьківщина» С.М. ДОВГАЛЕМ і головою Всеукраїнського Товариства «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, экс-депутатом Верховної Ради України за списком партії «ВО «Батьківщина» П.М. МОВЧАНОМ 2009-го року з порушенням вимог Статуту Товариства була здійснена заміна керівного складу обласного і кількох міських і районних об'єднань «Просвіти»

Про цю подію Головне управління юстиції Дніпропетровської області в своєму листі від 24.10. 2013 року інформує таким чином: «14 листопада 2008 року до Головного управління юстиції надійшов лист від КОВАЛЕНКА М.О. про незаконне проведення...»

Число 24 за грудень 2013 року

“Сімнадцять миттєвостей”

”Проміня просвіти...”

200 ЧИСЕЛ НА ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ПОСЕРЕД ПЕРЕШКОД

...Наша ж газета з перших днів свого існування стала на захист української державності і поширювала цю свою ідею разом з іншими (в тому числі – з ідеєю захисту мовно-інформаційного простору України) не тільки в Кривому Розі, а й у інших містах Дніпропетровщини, включно з її адміністративним центром. Але у цих своїх щирих намаганнях вона опинилася без всілякої підтримки з боку місцевої влади, хоча при цьому та влада чомусь і досі вважає себе українською. Більше того, влада не тільки замовчувала існування в місті просвітянської газети (бо розмістила дані про неї на офіційному сайті міста Кривого Рогу лише під загрозою організації протестного голодування з боку редакції, та й то – перевернуті за змістом), але й час від часу створювала перешкоди для її ефективної діяльності. А згодом (у 2009-му) взагалі відмовилася реєструвати її видавця: Криворізьке міське об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА, зареєструвавши замість нього на швидку «зляпану» організацію з такою ж назвою під керівництвом людини, яка не мала жодного стосунку до «Просвіти», а навпаки: прислужувалася тій владі. Пізніше, наприкінці 2013-го року, такі її дії стали основою для того, аби позбавити читачів нашої газети можливості її передплатити, бо газету взагалі не внесли до Каталогу передплатників. На цьому тлі навіть намагання окремих осіб у цивільному та міліцейських кордонів перешкодити представникам редакції потрапити на деякі пленарні засідання сесії міськради та на прес-конференцію Президента України Віктора ЮЩЕНКА під час перебування його в Кривому Розі (не кажучи вже про інші випадки) виглядають не вартими уваги подіями...

Газета «Промінь Просвіти», Число 23 за грудень 2014 року – за посиланням: <http://www.kmpzt.org.ua/wp-content/uploads/2014/01/promin-prosvity-12-2014.pdf>

ЗУСТРІЧ З ГЕРОЯМИ В ШКОЛІ

...Троє з чотирьох розвідників, які того дня були учасниками зустрічі, назвали себе: Олександр МЕЛЬНИК, Володимир АЛЬОШКІН та Михайло ЄЛИСЄЄВ. А четвертий сказав, що його псевдо «ШВЕД» і що він воює в районі Пісків, за кілька кілометрів від Донецького аеропорту. Воює він там уже два місяці, тільки-но повернувся, а після свята – знову туди, разом з іншими хлопцями. Передав, що місцеві ставлять його до бійців лояльно, добре знають уже, що таке Кривий Ріг і «Правий сектор», і навіть допомагають, але обстановка там все одно дуже й дуже напружена.

Приємно було спостерігати за хлопцями, віком від двадцяти трьох років до тридцяти семи, і за тим, з якою любов'ю вони зустрічали виступи і зовсім маленьких виконавців віршів та пісень, і вже дорослих, які неодноразово перемагали на різних фестивалях. Вони їм залюбки аплодували, хоча самі як справжні розвідники були небагатослівними, але очі сяяли добротою і привітливостю. І підкреслювали під час коротких розмов (як, наприклад, Володимир АЛЬОШКІН), що «якби не волонтери, то нашій армії прийшов би кінець».

Важливо відзначити, що серед учасників тієї зустрічі були не тільки криворізькі. Наприклад, була там Ірина ЯРМАЧКОВА, котра про себе і свою

діяльність у нашому місті розповіла наступне:

«Я приїхала з Полтавщини. У мене чоловік – військовий, є двоє діток. І тому в цей страшний час мені хотілося хоч якось допомагати нашій армії, нашим хлопцям, які там воюють. Ми плетемо сітки й готові допомагати кожному батальйону з Кривого Рогу, а також допомагаємо іншим батальйонам. Надіємося, що те, що ми робимо, якось їм допоможе. Спочатку плели на квартирі у однієї з волонтерок, а потім – зняли склад (нам хлопці допомогли), люди допомагають, переривають свою гардероби, приносять свої речі... Почали шити вже й маскхалати, розширюємось, хоча все-таки надіємося, що воно все закінчиться...»

Олена МАКОВІЙ,

число 1 за січень 2015 року, за посиланням: https://fileview.fwdcdn.com/?url=https://mail.ukr.net/api/public/file_view/list%3D24NGrwPheorbJfZQuO5EXCp7Z5XhpWEpUvrbG5VgprMmZiLmBDDHC-6NRw5gUCwJO0uixhsiFSDQVG8uJA tf8l40RvlkeEmW2w:tsr5JlCmAtIilh x%26r%3D1691822303653&default_mode=view&lang=uk#start=14

Кривий Ріг - від лютого часів Майдану до лютого часів Дебальцевого

Непомітно промайнув рік від часу початку безстрашного протистояння Майдану збройному нападу силових структур псевдоукраїнської влади. Рік - як епоха, що кардинально змінила картину суспільного життя в Україні. Від лютого Майдану до лютого Дебальцевого – епоха нечуваного звияжнього спротиву режиму ЯНУКОВИЧА для одних, епоха небаченої ніщі пристосуванства – для інших. Як зазначає в своїх спогадах про минулорічні трагічні події на Майдані одна із лідерів сил всенародного опору Руслана ЛИЖИЧКО: «Такої кількості героїв в історії ніколи не було. Українцям є про що знімати фільми, є про що писати книги, є що вписати у підручники історії». У своїй добірці опублікованих у нашій газеті за цей період матеріалів редакція має намір хоч би в окремих штрихах відобразити картину підступності влади та запопадливості прилаштованої нею для своїх потреб так званої громадськості у намаганні назавжди законсервувати присутність режиму, який, за тодішніми його намірами, «прийшов надовго»...

...5. ЕПІЛОГ ПРО ЕПІГОНІВ

І фінальним акордом успішного симбіозу прогнілої влади і псевдопросвітян стало опубліковане на сайті криворізького тижневика «Домашня газета» від 12.02.2015 р. «звернення» голови Криворізького міського об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Т. ШЕВЧЕНКА Миколи КРАМАРЕНКА, в якому зазначається, що «Шевченкіана», проведена минулого року Криворізькою міською «Просвітою» разом з Криворізьким національним університетом, визнана однією з кращих в Україні. За виконану велику дослідницьку і організаційську роботу окремо подякував криворізьким «просвітянам» і викладачам та студентам КНУ лауреат Державної премії ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА, голова Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. ШЕВЧЕНКА, письменник Павло МОВЧАН». Для уточнення слід додати: мова йде про ту криворізьку «Шевченкіану», початок якій разом з премійованими депутатами-«регіоналами» 12 лютого 2014 року в

Національному технічному університеті, на значній відстані від київського Майдану, поклав титулований майже патріот Павло МОВЧАН...

Число 4 за лютий 2015 року, газета «Промінь Просвіти», за посиланням: https://fileview.fwdcdn.com/?url=https://mail.ukr.net/api/public/file_view/list%3D24NGrwPheorbJfZQuO5EXCp7Z5XhpWEpUvrbG5VgprMmZiLmBDDHC-6NRw5gUCwJO0uixhsiFSDQVG8uJA tf8l40RvlkeEmW2w:tsr5JlCmAtIilh x%26r%3D1691822303653&default_mode=view&lang=uk#start=12

Полковник ЛИСЕНКО - на фронті і перші поранені

Цього року, після цілої низки спроб, просвітянину і правозахиснику пол-

ковнику Петру ЛИСЕНКУ (на світліні), керівнику криворізького осередку Спілки офіцерів України і заступнику голови Криворізького міського правозахисного товариства, вдалося нарешті потрапити на фронт неоголошеної війни Росії проти України. Ось що він, зокрема, розповів для нашої газети про ці спроби та про перших поранених з підрозділу, у складі якого воює, під час короткого свого перебування в Кривому Розі

«Ще з початку першої хвилі мобілізації я почав пробиватися до війська. Перші мої звернення були про те, куди я приписаний на час війни, до якої частини і на яку посаду йти, виходячи з того, що у військкоматі про мене як такого інформації не було. Тому мені відповіли: поки що почекайте, поки ще невідомо, рознарядки на Вас немає. Хоча, знаючи про те, як з мобілізаційним ресурсом повинен військкомат себе поводити, я й ставив відповідні запитання. Майже кожного місяця (а то й декілька разів на місяць) підходив то до військкомату, то до посадових осіб і намагався дізнатися, яким чином таким, як я, можна призватися. Мені відповіли, що то вік у мене вже не той, то що я звільнений був під час реформування за станом здоров'я. Але коли я вже побачив, що і мої побратими зі Спілки офіцерів України у віці навіть за шістьдесят років проходять службу, то я вже більш енергійно почав вимагати, щоб мене призвали. І у квітні цього року я звернувся до військкомату й поставив питання щодо цього руба... Тож після цього мене направили на курси в Одесу. Та мій військовий фах був зовсім не тим, що в Одесі курси проходили, оскільки там були курси тиловиків, технарів та інших фахівців, а мій фах – це робота з особовим складом (раніше – замполіт). Тому я повернувся звідти й почувався розгубленим, оскільки ніби й призвали, а в той же час – ні. Потім до Кривого Рогу, на навчання загонів територіальної оборони, приїхав заступник командувача сухопутних військ по роботі з особовим складом полковник ГОЛОДНЮК, і я з ним переговорив. Він сказав, що готувався на будь-яку посаду. Я відповів, що готовий йти навіть з первинної посади до війська і згодився пройти курси. Але зно-

ву приблизно місяць довелося чекати, а тим часом почали говорити, що в Кривому Розі, можливо, буде ще один батальйон розгортатися, то, можливо, - туди вже точно... І знову – очікування, знову не дуже хотіли це робити й тягнули-тягнули... Тож довелося ще раз звернутися до полковника ГОЛОДНЮКА. І тільки після цього, вже 16 липня, я був призваний по мобілізації і пройшов курси з підвищення кваліфікації офіцерів запасу по роботі з особовим складом на базі військового інституту Київського національного університету імені Тараса ШЕВЧЕНКА. А вже 17 вересня був направлений для проходження служби у 15-й окремий мотопіхотний батальйон 58-ї окремої мотопіхотної бригади. Цей батальйон влітку 2014 року формувалася як батальйон територіальної оборони міста Суми, але з 1 січня 2015-го був переведений на інший штат під такою назвою, як сьогодні, хоча в народі його й досі називають батальйоном «Суми».

На світліні: Петро ЛИСЕНКО

Число 24 за грудень 2015 року, за посиланням: https://fileview.fwdcdn.com/?url=https://mail.ukr.net/api/public/file_view/list%3D24NGrwPheorbJfZQuO5EXCp7Z5XhpWEpUvrbG5VgprMmZiLmBDDHC-6NRw5gUCwJO0uixhsiFSDQVG8uJA tf8l40RvlkeEmW2w:tsr5JlCmAtIilh x%26r%3D1691822303653&default_mode=view&lang=uk#start=26

Екомузей «ОБЕРІГ» не забутий і на війні

Як розповів Петро ЛИСЕНКО, батальйон на даний час відведений з передової в районі Верхньоторецького і перебуває в зоні його постійної дислокації в Сумській області, де й був утворений свого часу як батальйон територіальної оборони міста Суми. А тому, зрозуміло, що волонтери з Кривого Рогу нині не можуть йому активно допомагати, як це вони робили раніше. Але Петро Олексійович від імені всіх бійців і командування батальйону висловлює волонтерам велику подяку за ті речі, продукти, військове спорядження і за специфічне обладнання, які вони доставили на фронт, аби батальйон діяв якомога успішніше.

За його словами, «батальйон відведений з району боїв для того, щоб відновити свою боєздатність та провести бойове злагодження й підготуватися до наступних бойових завдань, які будуть поставлені». Розповів також, що основна мета цього періоду – не тільки психологічно відновитися, а й поповнити лави контрактниками.

Та попри цю всю страшну веремію з війною, з руїнами, смертями й каліцтвами, які її супроводжують, Петро ЛИСЕНКО не забуває й про те, що треба думати про майбутнє, про розвиток того, що вже було зроблене разом зі своїми товаришами ще в мирний час, до війни.

І одна з таких робіт – це створення екомузею «ОБЕРІГ», яке розпочиналося ще 2013-го року й продовжувалося пізніше в рамках українсько-польського Партнерства «Відродження річки Саксагань», де Петро ЛИСЕНКО став аніматором здійснення цього проекту...

Олена МАКОВІЙ і Сергій ЗІНЧЕНКО, число 22 за листопад 2016 року, за посиланням: https://fileview.fwdcdn.com/?url=https://mail.ukr.net/api/public/file_view/list%3D24NGrwPheorbJfZQuO5EXCp7Z5XhpWEpUvrbG5VgprMmZiLmBDDHC-6NRw5gUCwJO0uixhsiFSDQVG8uJA tf8l40RvlkeEmW2w:tsr5JlCmAtIilh x%26r%3D1691822303653&default_mode=view&lang=uk#start=18

«Сімнадцять миттєвостей»

«Промінь Просвіти...»

«Мамай-фест». Кам'янське

З 1 по 4 червня в місті Кам'янському (колишній Дніпродзержинськ) проходив X Всеукраїнський культурологічний фестиваль «Мамай-фест»...

... На згадку про участь у заходах «Мамай-фест» в кінці третього дня фестивалю ми сфотографувалися з головою Кам'янської «Просвіти» імені Тараса ШЕВЧЕНКА Віктором КРАВЧЕНКОМ і громадським діячем Олександром ЧЕРЕДНИЧЕНКОМ, які гостинно нас зустрічали і супроводжували в ці незабутні дні в місті Кам'янському. Неймовірно масштабну роботу з організації фестивалю провела зі своїми колегами по роботі директор Музею історії міста, кандидат історичних наук Наталя БУЛАНОВА, оскільки події фестивалю за своєю значимістю вийшли далеко за межі нашої області.

Олександр ЧИЖИКОВ, Микола КОРОБКО, Криворізьке міське правозахисне товариство, Кам'янське – Кривий Ріг, 2-6 червня 2017 року, число 7 за червень 2017 року.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ КУЄТЬСЯ У ПОВСЯКДЕННІЙ БОРНІ

... 23 серпня Народна Рада в приміщенні Верховної Ради обговорила порядок денний надзвичайної сесії та проекти необхідних постанов та законів. 24 серпня після відкриття надзвичайної сесії Верховної Ради депутати заслухали зачитаний багатолітнім в'язнем режиму Левком ЛУКЯНЕНКОМ «Акт проголошення незалежності України», короткий документ із 4 преамбульних і 4 постановочних речень. Під час оголошеної перерви комуністична більшість, передбачаючи можливі наслідки провалу планів ГКЧП, прийняла рішення проголосувати за прийняття акту, і в короткий час абсолютною більшістю голосів відбулося проголошення незалежності України. Десятки тисяч людей, що зібралися біля стін Верховної Ради бурхливо вітали один одного і патріотичних народних депутатів, відзначаючи історичну подію – вихід рідної країни на світову арену незалежних націй.

Микола КОРОБКО, м. Кривий Ріг, число 11 газети «Промінь Просвіти Є» за серпень 2017 року.

Війна триває. Трагедії і будні розвідника

... Коли напередодні Дня військової розвідки в Інтернеті з'явився відеоролик пам'яті генерал-майора Максима ША-ПОВАЛА «Подивись в мої очі, враже!», де військовий розвідник звертається до ворога, то мені здалося, що це говорить мій друг Микола. Чому?

Бо він, той воїн, який б'ється «... за кожний шматок своєї рідної землі, за кожну дитину, за сім'ю, за дружину, за батька, за матір, за polegлих друзів...», бо він – не той хлопчик, якого ворог не боїться. Він – досвідчений воїн, який навчений безжально вбивати ворогів, і він вбиває їх, поки вони не дадуть спокій його країні. Він не відчуває болю і не боїться смерті, він готовий померти за свій дім і назавжди залишитися в серцях тих, за кого віддасть своє життя. В ньому тече кров воїна. Він – воїн. Тож «Подивись в його очі, враже! Ти дивись в очі своєї смерті!».

Петро ЛИСЕНКО, число 13 газети «Промінь Просвіти Є» за вересень 2017 року

Мандрівному фестивалю Docidays UA у Кривому Розі виповнилося 10 років!

...Сьогодні ми живемо в дуже тривожний час, який набув особливого зна-

чення для кожного з нас після початку російсько-української війни в лютому 2014-го року. Того року ми познайомилися його рубрикою «ФЕСТИВАЛЬ ПРАВДИ під час агресії проти України» і при цьому ще раз підкреслили, хто його проводить. «Організатори фестивалю (як і в останні кілька років) – ті самі: Українська Гельсінська спілка з прав людини, Херсонська міська асоціація журналістів «Південь», Херсонський обласний фонд милосердя і здоров'я і Центр сучасних інформаційних технологій та візуальних мистецтв. Проходить він за участі цілої низки медіапартнерів, за підтримки посольства Швеції, Міжнародного фонду «Відродження» та інших».

Якщо ж говорити окремо про Кривий Ріг (коли вже вести мову про мандрівні фестивалі після завершення показів на міжнародному в Києві), то тут до нас у 2009-му приєднався ще один партнер: молодіжний клуб «Шелтер»...

Сергій ЗІНЧЕНКО, число 18 газети «Промінь Просвіти Є» за листопад 2017 року.

Державний ландшафтний заказник «Балка Північна Червона»: полігон профанації заповідної справи в Україні

Постановою Ради Міністрів УРСР від 12.12.1983 № 495 створено ландшафтний заказник загальнодержавного значення площею 28 га, а Рішенням Дніпропетровського облвиконкому від 09.06.1988 № 231 - ландшафтний заказник місцевого значення площею 26 га з одним іменними власними назвами. Формування матеріалів обґрунтування заповідання відбувалося за драматичних умов: голова міськради, щоб не мати зайвого клопоту з охоронними зобов'язаннями і переслідуючи утилітарні інтереси землекористування, всіляко перешкоджав становленню масштабного природно-заповідного об'єкту. Ще на стадії планування другої частини (місцевого значення) заповідного об'єкту автор цих рядків, оцінивши штучність проектів створення двох об'єктів ПЗФ різного статусу з рівноцінними біологічними і ландшафтними складовими, звернувся за підтримкою до Президії Республіканської ради Українського товариства охорони природи. Президія підтримала пропозицію...

...Події останніх років комуністичного правління розвивалися непередбачувано, і планованого обстеження заказника не сталося. За 35 років свого існування державний ландшафтний заказник «Балка Північна Червона» так і не удостоївся набути повноцінного статусу, оскільки по цей час відсутня його землевпорядна документація, не винесені в натуру межі. Охоронне зобов'язання формально покладене на виконком Тернівської районної у місті ради, але будь-які охоронні заходи

не практикуються. Звернення до державних органів завершуються посиланнями на труднощі і обіцянками звернути увагу, в той час як населення діє на території за своїм далеко не екологічним баченням...

Микола КОРОБКО, м. Кривий Ріг, число 10 газети «Промінь Просвіти Є» за травень 2018 року.

ГРОМАДЯНСЬКА ТРИБУНА ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИБОРУ

...Саме на таке приниження гідної, свідомої людини була розрахована уся політична система, що залишилася нам від Совдепії. Ти можеш обирати, ти навіть зобов'язаний обирати, але ... з того, що

суспільству вирушити в реальну, несимуюльовану дорогу до цінностей ліберальної демократії, верховенства права і свободи від політичної олігархії та всюдисущої корупції. «Дива», яке дозволило б з успіхом подолати ту дорогу і у підсумку, якщо українці цього ще захочуть, обґрунтовано претендувати до членства в Європейському Союзі. Ціна висока, але ставкою є сприятливе майбутнє багатьох поколінь українців і українців. Отже, торгуватися, на думку автора, не випадає...

Єжи ДАРОВСЬКІ, м. Варшава, Польща, число 11 газети «Промінь Просвіти Є» за червень 1919 року.

МІФ ПРО «ЗАГИБЕЛЬ МАЖОРИТАРКИ», або ЧОМУ АНТИ-МАЖОРИТАРНА ІСТЕРІЯ Є СМІШНОЮ

1. МАЖОРИТАРКА КРОКУЄ ПЛАНЕТОЮ

...Настирлива і галаслива «анафема» кількох десятків «достойників» на адресу мажоритарки виглядає не тільки безграмотною і лукавою, а й відверто смішною, перш за все, з огляду на світовий досвід. Повністю або частково мажоритарна система застосовується у більшості – 114 країнах світу (в т. ч. – в усіх країнах G-7, в т. ч. у не найгірших за рівнем демократії країнах – США, Великій Британії, Франції, Канаді, Австралії, Індії, Німеччині, Японії тощо і тощо).

Очевидно, в усіх цих країнах просто не здогадуються про глибоку «порочність» мажоритарки за століття її застосування. В усякому разі, не доводилося чути жодних претензій щодо балотування та обрання (впродовж десятиліть!) саме у мажоритарних округах Терези Мей (округ Maidenhead, Беркшир) чи Ангели Меркель (№ 015, земля Мекленбург-Передня Померанія). Хоча канцлерин могла, напевно, з легкістю отримати мандат на чолі партійного списку. І нікого в Німеччині й у світі не «засмучує» і той факт, що коаліція ХДС-ХСС на останніх виборах отримала 231 мандат у 299 одномандатних округах (77%), хоча її загальний підсумковий результат (за пропорційною системою) – 246 мандатів (33%). Усім зрозуміло, що все це – внутрішні питання виборчої тактики в межах цілком демократичних процедур і правил. Можна тільки уявити, що і з якими насмішками думають про Україну та, напевно, про «меншовартість» її еліт, лідери країн G-7...

Олександр БАРАБАШ, народний депутат України першого скликання, фахівець із виборчого і конституційного прав, м. Київ, 6 червня 2019 року, число 11 газети «Промінь Просвіти Є» за червень 1919 року.

ДЕВ'ЯТЬ РОКІВ ПРАЦІ ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ДОБРА

... Дуже велика увага в роботі організації окремо приділяється екологічним питанням. Останнім часом – боротьбі з бездіяльністю влади різного рівня у сфері дотримання охоронного статусу заказників «Балка Північна Червона» загальнодержавного і місцевого значення. Спеціально створена робоча група під керівництвом Миколи КОРОБКА (а він був свого часу головою Української екологічної асоціації «Зелений світ»), до складу якої входять Володимир НАЛУЖНИЙ, Олександр ЧИЖИКОВ і Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, здійснює на території заказників громадський моніторинг дотримання статусу об'єктів ПЗФ. Товариство регулярно бере участь в екологічних заходах загальнонаціонального рівня, оскільки входить до складу Української кліматичної мережі (УКМ) і є членом Української Національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного Партнерства і Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС...

На світліні: засновники ГО КМПЗТ у 2010 році.

Число 21 газети «Промінь Просвіти Є» за листопад 2019 року.

«Не паліть їхніх комітетів»

Катехизис доморослого революціонера

ВСТУП: Сподіватися пасивно на «диво» чи пробувати хоч трохи провидінню допомогти?

На українському столі лежить лотерейний квиток. Квиток - із старого єврейського анекдоту. Квиток, який, безумовно, потрібно викупити, щоб уможливити - як хоче професор Ярослав Грицак - новим політикам і суспільним лідерам виконання «дива». «Дива», яке дозволило б українській державі і українському

Леонід БАГАШВІЛІ, число 9 газети «Промінь Просвіти Є» за травень 1919 року.

Микола КОРОБКО: ініціативи й досягнення

Європейський Суд. Подружжя БІЛИХ із Кривого Рогу домоглося визнання Україною порушення їхніх прав

БІЛЬШЕ 6 років тривав в Україні внутрішній розгляд судової справи БІЛОГО Анатолія Макаровича і БІЛОЇ Лідії Іванівни проти комунального підприємства КЖП №35 м. Кривого Рогу за їхнім позовом про забезпечення нормальної експлуатації житлового будинку.

Отже, подружжя БІЛИХ після вичерпання всіх засобів захисту своїх прав в українських судах звернулося 20 липня 2009 року до Європейського Суду з прав людини, посилаючись на статті 6 (надмірна тривалість, несправедливість та результат провадження на національному рівні) і 13 (відсутність ефективного національного засобу юридичного захисту) Конвенції про захист прав і основних свобод.

Частина скарги, що стосується тривалості внутрішнього розгляду та відсутності ефективного засобу правового захисту в цьому відношенні, були доведені до відома Уряду.

Уряд України визнав надмірну тривалість розгляду справи заявника в національних судах та відсутність ефективного національного засобу юридичного захисту в їхній справі і 6 грудня 2011 року повідомив Суду про свій намір зобов'язати односторонню декларацію та просив Суд зупинити провадження за зга-

даною заявою, не зважаючи на те, що заявники не були з тим згодні.

Декларація пропонує наступне: «Уряд України визнає надмірну тривалість розгляду справи заявників у національних судах і відсутність ефективного засобу правового захисту в їхньому випадку. Я, Валерія ЛУТКОВСЬКА, агент Уряду, заявляю, що Уряд України пропонує сплатити 1000 (одну тисячу) євро панові Анатолію Макаровичу БІЛОМУ та пані Лідії Іванівні БІЛИЙ. Тому Уряд пропонує Судові вилучити заяву з реєстру справ. Уряд вважає, що дана декларація може бути прийнята Судом як «будь-яка інша причина», яка виправдовує вилучення справи із списку справ Суду, про які йдеться у Статті 37, &1 (с) Конвенції...».

Європейський Суд з прав людини (П'ята Секція) на своєму засіданні 18 червня 2013 року розглянув справу за заявою № 41578/09 «Анатолій Макарович БІЛИЙ і Лідія Іванівна БІЛА проти України». У складі суду: Анжеліка НУС-СБЕРГЕР, голова, Ганна ЮДКІВСЬКА, Андре ПОТОЦЬКИЙ, судді, та Стівен ФІЛІППС, заступник секретаря секції.

Суд розглянув заяву у світлі принципів, розроблених в його прецедентному праві, коли в ряді випадків, у тому числі висунутих проти України, була встановлена практика відносно скарг щодо пору-

шення прав на розгляд справи в розумний строк, зокрема в справі «ЮР'ЄВА і ЮР'ЄВ проти України, №3431/03, &54 від 31 липня 2012 року.

Беручи до уваги характер зізнань, що містяться у декларації уряду, а також розмір компенсації, яку було запропоновано та яка узгоджується з сумами, присудженими в подібних випадках, Суд вважає, що продовження розгляду скарги є не виправданим (Стаття 37 &1 (с)).

Суд підкреслює, що, якщо Уряд не буде дотримуватися умов його односторонньої декларації, заява може бути відновлена у списку у відповідності зі Статтею 37&2 Конвенції (ІОСИПАВІЧ проти Сербії (рішення), №18369/07 від 4 березня 2008 п.).

Представником скажників у зверненні до Європейського Суду став правозахисник Микола Іванович КОРОБКО, який очолює місцеву правозахисну організацію.

А початок цій історії заходить у десятиріччю давнину. У жовтні 2003 р. комунальне підприємство «КЖП № 35 м. Кривого Рогу» подало позов до суду Саксаганського району м. Кривого Рогу на БІЛОГО Анатолія Макаровича та БІЛУ Лідію Іванівну про утримання заборгованості по квартплаті і комунальних послугах. До цього кроку міська комунальна служба вдалася, не зважаючи на те, що, ігноруючи всі скарги, у

квартирі подружжя, інвалідів 2-ї групи у зимовий період протягом більше десяти років підтримувалася температура повітря нижче санітарних норм. Це змусило вигаданих керівництвом комунальних служб відповідачів 11 листопада 2003 року подати зустрічний позов по справі «Про забезпечення нормальної експлуатації житлового будинку». Судитися з комунальною службою рівнозначно судитися з владою. І можна собі уявити, з яким бажанням судді відправляли подібне судочинство. За період розгляду справи лише у суді першої інстанції було призначено 22 судових засідання, з яких 10 не відбулося з причин неяви відповідача – КЖП № 35. Далі були апеляційний суд, знову місцевий, знову апеляційний... За цей час громадянин БІЛИЙ А. М. звернувся до Криворізького міського об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА як учасника Української Гельсінської спілки з прав людини за правовою допомогою, долучився до його діяльності, сам став активним правозахисником. Відстоювання прав людини стало його повсякденною справою.

Микола КОРОБКО,
число 16 газети «Промінь
Просвіти» за серпень 2013 року

«Я обожаю Ліну Костенко, але читати її надзвичайно важко»

(З матеріалу «Посол Британії Мелінда Сіммонс: Україна має постійно доводити Заходу, що вона – цінний партнер»)

за посиланням: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c8v5gz31rm1o>

ВВС: BBC Україна завжди раділа, що ви оголошуєте переможців книжкового конкурсу Книга року ВВС. І чудово, що ви робили це українською мовою, ми це дуже цінуємо і вдячні вам. Тож питання від нашої команди BBC Україна: у вас є улюблена українська книжка? Чи, можливо, улюблений автор? Ви читаете книжки українською?

М.С.: Читаю. Але українська мова в літературі мені дається складніше, ніж у нехудожніх книжках. Як не дивно, я змогла читати «Браму Європи» Сергія Плохія. Жодних проблем. І це дивовижно, бо там доволі важкі слова, але я знаю предмет. І я багато читала про Україну раніше, маю певний багаж знань.

А ось Ліну Костенко, яку я обожаю, читати надзвичайно важко. Якось я сіла за неї і за вечір подумала сторінки дві, аж голова заболіла. Але я дуже люблю читати її.

А ще мені подобається Андрій Курков. Люблю його книжки. Але знову ж таки, мені важко читати його, проте я наполегливо продовжую це робити, бо раніше читала його англійською. Українська мова – дуже лірична. І навіть провівши чотири роки в Україні, я досі даю інтерв'ю англійською, а не українською. І не тому, що не вмію говорити українською – я можу це робити. Але щоразу, коли я веду розмову на якійсь загальній темі, то помічаю, що значення певних висловів набувають різних сенсів. І тоді я запитую себе, чи правильно я все зрозуміла? Люди користуються українською мовою в доволі особистий спосіб. Є регіональні варіації. Різні способи, щоб висловити якийсь поняття. І тут треба провести багато часу, щоб упевнено почуватися серед цих усіх варіацій.

ВВС: Пам'ятаю, якось ви розповідали своїй колезі про те, що українці настільки прямолінійно користуються своєю мовою, що на початку свого перебування ви потрапили в ситуацію, коли вас обізвали ідіоткою.

М.С.: (Сміється). Так і було. Це один з моїх улюблених спогадів. Пам'ятаю, як розказала

про це своїй матері, а вона у відповідь: «Це так грубо!». Це справді звучить грубо, але насправді це було по-своєму мило. Це було в касі в метро. Я тоді розсміялася. Я сміялася,

бо що ще я могла зробити? Тоді я ще не так добре знала українську, щоб порозумітися. Нині я розумію, що українці мають дещо спільне з британцями.

Спочатку вони доволі замкнені з вами. А українці ще й доволі прямолінійні у своїх висловлюваннях. Але коли знайомишся ближче, ця замкненість руйнується. І тоді за нею знаходиш неймовірне тепло. За чотири роки це єдиний випадок, коли мене назвали ідіоткою. Мабуть, у тієї жінки просто був невдалий день.

ВВС: Нас попросили перейти на українську, з вашого дозволу. Адже багато наших глядачів, багато українців бачили ваші промови українською і були вражені цим. Що б ви на прощання побажали українцям?

М.С.: Я пишаюся тим, що ми разом досягли. І сподіваюся, що Україна стає рішучою. Адже це те, що нам необхідно.

Вікторія ЖУГАН,
кореспондентка «ВВС Україна»,
30 серпня 2023 року.

На світліні: Мелінда Сіммонс виступає на всеукраїнському форумі «Українська – мова перемоги», Київ, 9 листопада 2022 року

Сайт «BBC NEWS Україна».

2 ВЕРЕСНЯ 1945 РОКУ ЗАВЕРШИЛАСЬ ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА

Оборонець Микола Скірко захищав і славив українців

Микола Скірко – один із ветеранів Другої світової війни, про якого неможливо не згадати напередодні чергової річниці з дня її завершення. Бо він крізь все своє життя ніс любов до рідної української землі, до її природи. Під час тієї жорстокої війни з німецьким фашизмом він боронив їх і мріяв про мир для прийдешніх поколінь. А вже у мирний час висадив цілу алею дерев біля будинку, в якому жив, та в інших місцях Кривого Рогу. Микола Скірко був серед тих небайдужих людей, які з перших років становлення нашого часопису «Промінь Просвіти» надавали інформаційну та матеріальну підтримку.

Народився він у селі Миколаївці Широківського району на Дніпропетровщині, а в 19 років потрапив у пекло Другої світової війни. Після Кременчуцької авіашколи та піхотного училища він став командиром кулеметного взводу. У важких боях Скірко довгий шлях аж до Братислави. А 5 квітня 1945 року Микола Скірко (тоді вже – командир кулеметної роти) 235-го гвардійського стрілецького полку) був поранений в ногу. До 7-го травня він лікувався в шпиталі в містечку, що під Будапештом в Угорщині. А ще через рік його відправили в запас – і він приїхав до Кривого Рогу. Тут працював на заводі гірничого устаткування. Але після 1959-го йому довелося їхати до міста Суми, де він працював розмінником 3-го цеху машинобудівного заводу. Саме там він почав активно займатися пошуковою роботою стосовно своїх бойових побратимів, з якими разом воював проти німецьких фашистів. Розшукував і документи, і вже поживклі листи, і світлини. За власний кошт він копіював ці світлини, а потім, у результаті такої активної пошукової роботи вони з'являлись у музеях багатьох міст, починаючи з Кривого Рогу і закінчуючи Далеким Сходом.

А до Кривого Рогу він повернувся майже через двадцять років, у 1978-му. І тут продовжував цю роботу, а перед виходом на пенсію ще й попрацював машиністом сцени у театрі драми й музично-комедії імені Тараса Шевченка. Крім цього був багаторічним учасником колективів художньої самодіяльності, бо із самого дитинства його тягнуло до народного мистецтва. Найулюбленишим музичним інструментом стала для нього бандура. Саме на ній він майстерно виконував душевні українські пісні та мелодії. Багато часу Микола Скірко присвятив збиранню матеріалів про кобзарів та лірників з України: із Сумщини, з Полтавщини і з правобережної частини Січеславщини. І ці його зібрані матеріали увійшли складовою частиною до книг уславленого дослідника кобзарства Богдана Желлинського «Коротка історія кобзарства в Україні та «Кобзарськими стежками». І про це пам'ятатимуть українці. А ще будуть збиратися під деревами на березі Саксагані, які він висадив.

На жаль, тепер над цими деревами та під нашим небом – ще одна проклятуца війна, на якій уже російські фашисти вбивають українців... Але ми впевнені: Перемога буде на нашому боці.

Олена МАКОВІЙ

СЬОГОДНІ на сторінці – ваші вже добрі знайомі, наші шановні читачі! Цього разу українські письменники з Дніпра Ярослав ТРІНЧУК і Наталя ФЕДЬКО знову занурять вас у незвичний світ, де ви зможете за їхньою допомогою піднести собі настрій і знайти відповіді на деякі запитання, що

вас турбують під час цієї підлої війни, у якій звіроподібна згряя хоче самоствердитись у світі за рахунок убивств і принижень нас, українців. Спокійно вчитуйтесь у тексти, живіть у створених цими творцями образах і знаходьте хоч деяку розраду, Так, бо ми-стецтво завжди лікує...

ГЕРАКЛ. ДОЛЮ НЕ ОБІЙДЕШ...

(Уривок з книжки «Розмова з Небесами»)

Я Р і гуцулка сиділи на колоді і якийсь час мовчали. Він ще був під враженням почутого. Щоб отямитись, звернув увагу, які в неї сильні і красиві ноги. Побачивши її посмішку, зашарівся і сказав, що пришло в голову.

– Карпати – то земний рай.
– Для тих, хто відпочиває. Жити тут важко. Це вже нам хтось говорив...
– Жити важко там, де зневажається людина, – заперечив Яр. – Тут, у Карпатах, люди шануються.
– Взагалі, то так...
– Що мене найбільше вразило в дітях Зевса, так це пеани Аполлона.

Жінка стара зі слізьми в очах благала Просто сказати, що син її десь воює, Він забарився, так, але він не згинув! Що я скажу? Я ж сам поховав героя! Матір свою згадав я, сестер привітних

– Так і вони могли би тужити за мною! Знаю, брехати гріх, але я підтвердив: «Десь у полоні син твій, велична жінко».

– У вас добра пам'ять.
– Не дуже... Але слова Аполлона запам'ятати легко... Продовжити можна?
– Якщо не страшно...
– Не страшно... Будь ласка...
– До нас прийшов... Геракл, – сказала дівчина, а Яр схопився за ноги.
– Вітаю, славний муже, – каже. – Спасибі, що уважив нас.

Гуцулка теж встала, привіталась, усміхнулась до Геракла і попросила, щоб він дозволив їм сісти.

Вони сіли на колоду й дівчина спитала гостя.

– Розкажи, Геракле, нам про себе і про подвиги свої. У міфах їх дванадцять.

– Їх у мене значно більше, – передає жінка слова гостя. – Та вони всі прозаїчніші, ніж їх намалювали греки. Так, багато зусиль я витратив на те, щоб боротися з розбійниками, карати різних злочинців, збоченців, Звісно, я не помагав Атлантові тримати небо – він і сам не тримав його у прямому сенсі, просто він був гарним поетом і віщуном, – не крав яблука Гесперид і не приборкував Цербера. Та я справді часто ризикував життям, захищаючи знедолених. Я був сином Алкмени та полководця Нідала, Зевсового друга. Коли моя мати закохалася в царя, я мав п'ять років. Однак, вже

дещо розумів. Я сумував, як мама плакала ночами і проклинала день, коли Зевс покохав Геру, а не її. Батька мені теж було шкода. Він ходив похмурим, намагався якомога рідше потрапляти мамі на очі. Особа царя викликала у мене цікавість і острах. Коли мої батьки померли, Зевс із Герою взяли мене до себе й виховували, як рідного сина. Не скажу, що я відразу полюбив своїх прийомних батьків, але їхня турбота і мудрість пододала мою настороженість. До того ж, мої названі брати і сестри зробили все, щоб завоювати мою прихильність. Наймудріше поведилась Афїна, Аполлон та Аїд. Пам'ятаю, як один раз я посперечався з Герою і втік у садок. Аполлон знайшов мене там і сказав: «Геракле, ти вже не дитя. Скоро ти виростеш і станеш мужем. Ти думаєш, я не знаю, чому ти недолюблюєш маму? Так-от, запам'ятай: кохання не слуга – не прибігає на перший твій поклик. А ще подумай: твій мамі було б краще, якби мій батько прийняв її кохання з жалю? Яким би мужем і царем він став після цього?» Я замислився. Згодом зрозумів, що брат має рацію. До того ж, я бачив, які сильні почуття тримають разом Зевса і Геру. Ці двоє стали для мене взірцем щасливого шлюбу.

– З міфу не зрозуміло, чи ти був щасливий, – сказав Яр. – Міфи говорять, що тобі про щастя й думати ніколи було.

– Міфи умовчують про нещастя... З дитинства я був дуже сильним, перемагав у змаганнях не тільки однолітків своїх, а й деяких дорослих воїнів. Розуміючи, як зростає моя міць, названий батько хотів, щоб я розвивав не лише тіло, але й душу. У мене були вчителі музики, риторики, математики. – Щоправда, тоді математика була досить своєрідною. Разом з цим я опановував військову справу. Мені не терпілося випробувати себе у справжньому бою, але Зевс на початку давав мені мирні доручення – приборкувати диких коней, допомагати ковалеві. «Спокійна робота облагороджує юну душу, а війна – спустошує» – казав цар. Коли мені виповнилось шістнадцять, він взяв мене з собою на війну з орхоменським володарем Ергіном, який виступив проти нас. У битві я відзначився не тільки силою, а й розумом – зміг заманити в пастку самого князька. Ергін дав цареві слово більше не воювати проти нього, і Зевс його відпустив. Також я брав участь у битвах з персами. Друг Зевса – Фіванський намісник Креонт – захоплювався моєю відвагою і мріяв поріднитися зі мною. Він познайомив мене зі своєю донькою Мегарою, і я з першого погляду закохався у неї. Дівчина теж мене вподобала, і ми одружились. Невдовзі Мегара народила мені двох синів – близнюків. Та за два роки під час пошесті вся моя родина померла.

Я тужив, як божевільний. Усе, чим я дорожив, нещадна доля відібрала у мене. Тиждень я не відходив від Мегариної могили, не їв, не спав, просив богів послати мені смерть. Двадцять два роки – і вже вдовець. То були страшні часи для мене. Я звинувачував себе у всьому, жалів, що живий остався. Від розпачу я вив, як вовк в лісах. Зрозумівши, що я гину, Аполлон з Аїдом силоміць привели мене до палацу. Аполлон з Асклепієм лікували мене різними відварами, прогулянками на природі. За кілька місяців я прийшов до тями. Аби розважити мене, Зевс давав мені доручення, що вимагали спритності та сили.

– Відтоді починаються твої подвиги?

– Так. Немейського лева я справді подолав, але то був не звір, а розбійник, якого так називали. Ерімонтського скаженого вепра я дійсно вбив. Він за три дні покусав сімох коней і роздер двох пастухів. Я вбив його списом. Також я вбив жорстокого багатія Діомеда, котрий кидав чужоземців своїм собакам на розтерзання. Приборкав також війська амазонок, яким керувала Іпполіта. Це змагання було, мабуть, найважче. Я хотів подолати суперницю, але не покалічити і не вбити її – цариця амазонок була дуже гарна. Не знаю, який в Іпполіти був пояс, але билась, зараза, добре. Чимало гуль мені понабивала. Амазонки були гарними жінками, але дуже вже строгими – щось, як сучасні феміністки. Дітей народжувати хотіли, але допомагати чоловікам у господарстві – ні. «Амазонка» з давнього діалекту значить «непокірна». Те, що деякі амазонки випалювали собі груди, не означає, що вони були жорстокими чи мазохістками. Вони у такий спосіб лікували рак грудей, який серед них був поширений. А те, що вони нібито вбивали своїх дітей, звичайна брехня, яка й стала темою міфу. Дружину свого друга Адмета я врятував, але до підземного царства не заходив. Річ у тім, що Алкесту вкусила отруйна змія, жінка знепритомніла, а я висмоктав отруту з рани й припік рану шматком розпеченого заліза. На ранок жінка була здорова. А мій друг – сам не свій від щастя. Воював я також з троянцями. Це було задовго до Менелая, Єлени і Париса. Троянці були простими грабіжниками, і я захищав свою землю від них.

– Захищати свою земля – свята справа... Геракле, у міфах причиною твоєї смерти була твоя дружина Деяніра. Як то було насправді?..

**ЯРОСЛАВ ТРІНЧУК,
український письменник
з Дніпра
<https://www.facebook.com/trincuk>**

ТАЄМНИЦЯ ДОЩУ

«Я так тебе люблю!..» –
то заплакав дощ
І притулювся до верби щокою.
– Я смертна. Ти ж-бо –
вічний.

– Ну то й що ж?
Невже не варті щастя
ми обоє?

Хвилини щастя, тижні
чи роки
Хай будуть нашим скарбом...
Будьмо вперті,
Щоб не дозволить смерті
чи безсмертю
Забрати в нас те право
на любов,
Яке нам дав Творець...

Верба притихла...
Вона від світу вже
не ждала лиха,
Гіллям гнучким погладила
сивини
На скронях неспокійного дощу.
– Яне забуду і не відпущу
Тебе, єдину, – дощ
прошепотів.
Такі дива бувають у житті.

Століття промайнуло,
наче день.
Нема верби. І сивий дощ іде
По світу, як жебрак.
Одного разу
Проходив він повз той
зелений гай,
Де стрів її колісь...
«Ти – хто? Стривай!..»

Мені ти в снах дитячих
часто снівся,
Коли я ще з землі
не проросла", –
Верба маленька очі підняла
Дощу назустріч...

Наталя ФЕДЬКО,
українська письменниця,
м. Дніпро, 8 серпня 2023 року.
На світліні: «Дерево предків»,
Малюнок авторки, 2022 рік.